

УДК 791.6 + 654.1 + 658 (460)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-2-12>

Ігор ПЕЧЕРАНСЬКИЙ,

orcid.org/0000-0003-4722-2332

доктор філософських наук,

професор кафедри філософії та педагогіки

Київського національного університету культури і мистецтв

(Київ, Україна) *ipecheranskiy@ukr.net*

Олександр МОТЛЯХ,

orcid.org/0000-0002-6135-9952

доктор юридичних наук,

професор

Навчально-наукового інституту Київського національного університету культури і мистецтв

(Київ, Україна) *motlyah27@gmail.com*

ПЛАН «ІСПАНІЯ, АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ ХАБ ЄВРОПИ» В КОНТЕКСТІ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ У ХХІ СТОЛІТТІ

У статті проаналізовано план «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи» (2021) в контексті основних тенденцій і перспектив розвитку аудіовізуальної індустрії Європи на сучасному етапі. Зазначено, що амбітні цілі даного плану полягають у тому, щоб перетворити Іспанію на центр міжнародних інвестицій і талантів та провідну країну в галузі аудіовізуального виробництва в цифрову епоху, зміцнити екосистему галузевих послуг країни для експорту та конкуренції на міжнародних ринках. З'ясовано, що «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи» включає державні інвестиції в розмірі 1,603 млрд євро між 2021 і 2025 роками, щоб збільшити обсяги аудіовізуальної продукції в Іспанії на 30% наприкінці вказаного періоду.

Розкрито, основні напрямки втілення плану (промоція, цифровізація та інтернаціоналізація аудіовізуальної діяльності задля залучення інвестицій, удосконалення фінансових і фіскальних інструментів, доступність талантів й розвиток людського капіталу, регуляторні реформи та усунення адміністративних бар'єрів) в контексті основних трендів в аудіовізуальній індустрії ХХІ столітті, серед яких аналіз даних аудіовізуальної аудиторії, нові моделі відносин з клієнтами, персоналізація продуктів і послуг, технологія підвищення вартості пропозиції.

Встановлено, що план «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи» передбачає реформи та державні інвестиції з метою збільшення ланцюга створення вартості для аудіовізуальної індустрії на основі сильних сторін Іспанії, таких як платоспроможна аудіовізуальна галузь, добре підготовлені та престижні професіонали, всесвітньо визнаний творчий потенціал та збільшення частки аудіовізуальної продукції іспанською мовою на європейському та світовому ринках. В цілому, план базується на інтегральній перспективі аудіовізуального сектору у всіх його форматах (кіно, серіали, короткометражні фільми, реклама, відеоігри чи анімація) та комплексному баченні, яке виходить за рамки аудіовізуального в більш ширший контекст, пов'язуючи індустрію з культурою, туризмом та іміджем країни.

Ключові слова: Іспанія, аудіовізуальна індустрія та виробництво, план «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи», цифровізація, інтернаціоналізація, персоналізація продуктів і послуг.

Ihor PECHERANSKYI,

orcid.org/0000-0003-4722-2332

Doctor of Philosophical Sciences,

Professor of the Department of Philosophy and Pedagogy

Kyiv National University of Culture and Arts

(Kyiv, Ukraine) *ipecheranskiy@ukr.net*

Oleksandr MOTLYAH,

orcid.org/0000-0002-6135-9952

Doctor of Legal Sciences,

Professor

Educational and Scientific Institute of Kyiv National University of Culture and Arts

(Kyiv, Ukraine) *motlyah27@gmail.com*

PLAN “SPAIN, AUDIOVISUAL HUB OF EUROPE” IN THE CONTEXT OF THE PERSPECTIVES OF THE DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN AUDIOVISUAL INDUSTRY IN THE XXI CENTURY

The article has analyzed the plan “Spain, audiovisual hub of Europe” (2021) in the context of the main tendencies and perspectives of the development of the European audiovisual industry on the modern stage. It was pointed out that

the ambitious goals of the given plan lie in that to transform Spain into the center of international investments and talents and the leading country in the branch of audiovisual production into the digital epoch, strengthening the ecosystem of the branch services for export and competition on the international markets. It was found out that the "Spain, audiovisual hub of Europe" includes state investments in the size of 1,603 billion euros between 2021 and 2025 to increase the production volume in Spain on 30% at the end of the pointed period.

It was revealed that the main directions of the plan implementation (promotion, digitalization, internationalization of the audiovisual activity for the involving investments, improving financial and fiscal tools, talents accessibility and human capital development, regulatory reforms and elimination of administrative barriers) in the context of the main trends in the audiovisual industry in the XXI century, among which the analysis of the audiovisual audience data, new models of relationships with clients, personalization of products and services, the technology of increasing value of propositions.

It was determined that the plan "Spain, audiovisual hub of Europe" predicts reforms and state investments with the goal of increasing the chain of creating value for the audiovisual industry on the basis of the strong sides of Spain, such as solvent audiovisual industry, well-prepared and prestige professionals, globally recognized the creative potential and increasing share of the audiovisual production in Spanish on the European and world markets. On the whole, the plan is based on the integral perspective of the audiovisual sector in all its formats (films, serials, short films, advertising, video games, or animation) and complex vision which goes beyond the frames of audiovisual in more wider context connecting the industry with culture, tourism and country image.

Key words: Spain, audiovisual industry and production, plan "Spain, audiovisual hub of Europe", digitalization, internationalization, personalization of products and services.

Постановка проблеми. Кіно- та аудіовізуальна індустрія продовжують відігравати ключову роль у європейському суспільстві на сучасному етапі. Євро-комісія наголошує, що аудіовізуальний сектор є життєво важливим й необхідним для збереження культурного розмаїття та суверенітету Європи. Таким чином, ЄС підтримує галузь, щоб підвищити загальний рівень медіаграмотності, зміцнити сектор, створити умови для розвитку аудіовізуального мистецтва, зробити його більш конкурентоспроможним, а також збільшити поширення аудіовізуальних творів через кордони в межах Європи та за її межами.

Необхідно відзначити, що аудіовізуальний сектор – кіно, радіомовлення, відео та мультимедійна діяльність – зазнав швидких змін через технологічну та цифрову революції останнього десятиліття, які змінили спосіб виробництва, поширення і споживання аудіовізуального контенту. Загалом зазначений сектор завжди вважався технологічно орієнтованою галуззю (Salvador et al., 2019). Нині швидкі цифрові та технологічні зміни в рамках аудіовізуального мистецтва та виробництва (від зйомки до пост-продакшну, 3D-ефектів, VoD), підкреслюють вплив діджиталізації на креативні індустрії та їхній статус у соціумі.

Європейські проекти в цій галузі дедалі частіше створюються спільно на міжнародному та міжконтинентальному рівнях, де задіяні різноманітні канали фінансування – національний, багатосторонній та/або приватний (Fontaine & Pumarès, 2019). Цією мережею варто керувати, зосереджуючись на виконанні конкретних зобов'язань. Одні гравці соціально мотивовані, інші – економічно. Індивідуальна ініціатива в творчих медіа-індустріях, зокрема в кіно, коливається між авторськими прагненнями, працевлаштуванням і невизначеністю (Damásio & Bicasro,

2017). Разом з тим, спільні аспекти в рамках аудіовізуального сектору все чіткіше вимальовуються (Hesmondhalgh & Baker, 2015).

У цьому сенсі увагу авторів привернула одна національна програма під назвою «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи» (Spain AVS Hub Plan), оголошена іспанським урядом у березні 2021 року з бюджетом 1,6 млрд євро. Націлена вона на стимулювання інвестицій та розвиток галузі з метою трансформації іспанської аудіовізуальної екосистеми на сучасному її етапі, враховуючі стратегічні аспекти ланцюжка створення вартості, чи то допоміжні види діяльності, що підтримують виробництво відповідного контенту (іспанською та іншими мовами), чи то постпродакшн, промоція, поширення та використання цього контенту. Поняття контенту використовується в широкому його значенні, яке охоплює не лише традиційну складову (белетристика, TV-контент тощо), а й мультимедійне та інтерактивне цифрове середовище (розробка програмного забезпечення, відеоігри (кіберспорт) та трансмедійний контент, що включає імерсійні враження візуальних ефектів або віртуальної реальності).

Актуальність й необхідність аналізу Spain AVS Hub Plan зумовлені двома аспектами: по-перше, її зміст і стратегічні ініціативи відображають визначальні тенденції розвитку європейського аудіовізуального мистецтва та пов'язаної з ним індустрії у XXI столітті, а, по-друге, ця програма залишається terra incognita для українських фахівців у галузі й тих вчених, які працюють з близькою до цієї проблематикою.

Аналіз досліджень. Уважний аналіз еволюції іспанської аудіовізуальної індустрії свідчить про економічний та культурний успіх цього сектора впродовж багатьох років. У сфері кіно, телемовлення та цифрових технологій іспанські фільми, телевізійні

програми та інші аудіовізуальні твори допомогли вивести країну на позицію світового лідера. Про це свідчать дані про збільшення обсягів виробництва, зростання доходів й експорту, збільшення зборів роялті авторам і позитивні порівняння з іншими країнами на міжнародному рівні. Одним із ключових факторів успіху аудіовізуального сектору Іспанії є правовий режим, ґрунтований на праві на винагороду, що перетворює Іспанію на один з найбільш захищених ринків у світі для прав аудіовізуальних авторів. Саме такий правовий режим допоміг виховати кваліфіковану та мотивовану творчу спільноту, заохочуючи культурну творчість і сприяючи зайнятості та економічному зростанню в усьому секторі. У цьому сенсі хотілося б відзначити аналітику та дослідження Е. Теодоро, Н. Галери і П. Казановас (Teodoro, Galera, & Casanovas, 2010), М.-Х. Діас-Гонсалес і А. Гонсалес-дель-Вальє (Díaz-González & González-del-Valle, 2017), А. Влассіса (Vlassis, 2020), К. Перріні, Р. Наварро і А. Стрейн (Perrín, Navarro & Strain, 2021) та ін.

Мета статті – аналіз програми «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи» в контексті основних тенденцій та перспектив розвитку аудіовізуальної індустрії Європи на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Програма «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи» мобілізує державні ресурси, як вже було зазначено, в розмірі 1603 млн євро на період 2021-2025-х рр. Фінанси будуть виділені на заходи підтримки та розвитку аудіовізуальної індустрії країни і надійдуть із загального державного бюджету, а ще з фондів ЄС (головним чином Європейського фонду відновлення та стійкості (RRF), Європейського фонду регіонального розвитку (ERDF) та Програми «Креативна Європа» впродовж 2021-2027 рр.).

Іспанія має багату культурну спадщину, в рамках якої аудіовізуальний сектор виступає як важливий інструмент трансляції культурних цінностей та іміджу, а також є одним з драйверів економічного розвитку країни. Стратегічне значення аудіовізуального сектору визнається в стратегії «Цифрова Іспанія 2025» (ED2025), одним із основних напрямків якої є підвищення привабливості Іспанії як європейської платформи для бізнесу, роботи та інвестицій в аудіо-візуальну сферу. Також у цій стратегії визначена мета – збільшити аудіовізуальне виробництво в Іспанії на 30% до 2025 року порівняно з поточним рівнем. Для досягнення цієї мети і була розроблена програма «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи», враховуючи наступні пріоритети:

– залучення іноземних інвестицій та перетворення Іспанії на центр тяжіння для аудіовізуаль-

ної продукції, максимально зменшивши адміністративні та регуляторні витрати на інвестиційну діяльність;

– підвищення конкурентоспроможності аудіовізуальних виробничих компаній шляхом застосування нових технологій, щоб вони могли конкурувати на цифровому ринку;

– докладання особливих зусиль для скорочення гендерного розриву та сприяння розвитку талантів (Spain, Audiovisual Hub of Europe, 2021).

Для досягнення вищезазначеної мети була розроблена дорожня карта, що включає 15 дій за такими 4 напрямками, представленими у наступній таблиці:

У плані чітко зазначається, що розвиток сектору на глобальному рівні впродовж наступних п'яти років базуватиметься на принципах персоналізації та масової кастомізації контенту, коли користувач визначає тип контенту, місце та час його споживання. Сучасні технології відкрили нові можливості споживання будь-якого типу контенту та програм за допомогою TV, смартфона, планшета тощо, що революціонізувало запропоновані бізнес-моделі та змусило компанії в секторі переглянути спосіб взаємодії з користувачами та іншими агентами (Spain, Audiovisual Hub of Europe, 2021).

Цифровізація дозволяє користувачам вибирати та споживати контент у все більш вільний спосіб. Аудіовізуальний сектор процвітає, але не слід забувати, що ключем до цього є зміна моделі в бік персоналізації та цифровізації продуктів і послуг, що дозволяє користувачеві вибирати момент і пристрій для споживання. Показовим прикладом є глобалізація національного контенту завдяки його поширенню через міжнародні платформи (Vlassis, 2021). З огляду на цифрову трансформацію медіа, останні стають все більш адаптованими до миттєвого задоволення потреб споживачів. Генератори контенту та їхні дистриб'ютори створюють нові стратегії, щоб змусити користувачів споживати їхній контент індивідуально. Проблема та тенденція нових моделей стосунків з користувачами полягає в тому, щоб залучати клієнтів там, де вони проводять свій час. Хорошим прикладом цього є спортивні заходи чи відеоігри, де користувач визначає обсяги власного споживання та обирає момент. Ось чому генератори контенту надають рекламні місця та продукти на основі персоналізації та контекстуалізації, таким чином, вони адаптуються до мінливих моделей відносин з клієнтами, генерують значний дохід, забезпечуючи цінність як брендам, так і користувачам.

Таблиця 1

НАПРЯМ	ЗАХОДИ /КРОКИ
1. Промоція та цифровізація аудіовізуальної діяльності, інтернаціоналізація та залучення інвестицій	Крок 1. «Spain Audiovisual Hub», централізований інформаційний пункт. Крок 2. Програма просування, модернізації та цифровізації. Крок 3. Програма просування та інтернаціоналізації. Крок 4. Програма залучення кінозйомок та іноземних інвестицій
2. Удосконалення фінансових і фіскальних інструментів	Крок 5. План фінансування ICO (Офіційний кредитний інститут, від іспанських ініціалів). Крок 6. План фінансування ENISA (Національна інноваційна компанія). Крок 7. Податкові пільги. Крок 8. Надання гарантій. Крок 9. Роль CESCE (Іспанська компанія зі страхування експортних кредитів) як експортно-кредитне агентство.
3. Наявність талантів і розвиток людського капіталу	Крок 10. Навчання і талант
4. Регуляторні реформи та усунення адміністративних бар'єрів	Крок 11. Проект загального закону про аудіовізуальні комунікації. Крок 12. Проект реформи Закону 55/2007 про кіно. Крок 13. Спрощення та зменшення адміністративного тягара міграційної системи в економічних інтересах. Крок 14. Цифрове вікно для віз та/або дозволів на проживання і роботу, пов'язане з аудіовізуальними проектами в консульських установах. Крок 15. Підготовка річного звіту про аудіовізуальний сектор.

При цьому, необхідно не забувати про важливість аналізу даних аудиторії, технології підвищення вартості пропозиції (в аудіовізуальному секторі вони уможливають, як генерування контенту вищої якості, так і персоналізованого й сегментованого досвіду відповідно до різних профілів споживачів), цифрові технології збільшення вартості аудіовізуальних продуктів, підключення 5G (з появою якого аудіовізуальний сектор зможе застосовувати значні інновації у рамках власних виробничих потужностей), штучний інтелект й метадані, які дозволяють аналізувати та проектувати дані на майбутнє, тощо.

Після огляду характеристик іспанського аудіовізуального виробничого сектору, а також можливостей, які відкриваються в глобальному контексті та на базі цифрових технологій, далі у Spain AVS Hub Plan за допомогою SWOT-аналізу представлені сильні та слабкі сторони сектору, загрози, які доведеться подолати за допомогою громадських ініціатив.

Щорічно передбачається здійснення ефективного моніторингу заходів, передбачених Spain AVS Hub Plan, та виконання кількісних цілей. Опираючись на хід виконання заходів та їхній вплив на показники, будуть сформульовані відповідні рекомендації органам управління плану.

З-поміж індикаторів впливу на аудіовізуальну галузь виділяють наступні (Spain, Audiovisual Hub of Europe, 2021):

Реалізація плану «Іспанія, аудіовізуальний хаб Європи» вимагає спільної роботи кількох міністерських департаментів із залученням інших державних адміністрацій, а також ініціативи численних приватних компаній, що можна вважати справжнім викликом для країни в глобальних зусиллях з диверсифікації економіки і важливим внеском у зовнішнє позиціонування аудіовізуальної галузі та залучення інвестицій. З цієї причини для здійснення управління заходами та діями, викладеними в цьому плані, буде створено три центри координації та участі:

- Міжміністерська цільова група, регульована відповідно до положень статті 22.3 Закону 40/2015 про правовий режим державного сектору, в якій братимуть участь залучені міністерства з метою оптимізації дій, що входять до Spain AVS Hub Plan;
- Форум аудіовізуального центру Іспанії для діалогу з приватним сектором, у якому візьмуть участь представники приватного сектору та міністерств, залучених до впровадження різних заходів плану (цей форум відповідатиме за консультування та звіти щодо розробки та виконання Spain AVS Hub Plan;
- діалог з іншими адміністраціями, автономними спільнотами та місцевими органами з метою вироблення спільних дій в контексті сприяння та розвитку ініціатив стосовно зміцнення аудіовізуального сектору за допомогою відповідних галузевих конференцій, за участю, у разі необхідності,

Таблиця 2

Внутрішній аналіз		Зовнішній аналіз	
Слабкі сторони	<ul style="list-style-type: none"> – атомізація аудіовізуального виробництва; – висока конкуренція на національному та міжнародному рівнях; – надмірне адміністративне навантаження та бюрократичні труднощі 	Загрози	<ul style="list-style-type: none"> – високий рівень конкуренції з боку європейських і неєвропейських країн; – наявність великих «гравців» на ринку; – відтік підготовлених кадрів у бік новітніх технологій
Сильні сторони	<ul style="list-style-type: none"> – конкурентна система податкових стимулів; – досвід державного управління у просуванні та захисті аудіовізуальної діяльності; – доведені промислові потужності, цінний людський капітал, багата культурна, історична та мистецька спадщина, а також чудове географічне та кліматичне розташування; – широке покриття та розгортання оптоволоконного та широкосмугового зв'язку мережі 	Можливості	<ul style="list-style-type: none"> – реорганізація міжнародного контексту; – глобалізація аудіовізуального поширення; – удосконалення нормативно-правової бази; – удосконалення національної нормативно-правової бази для підвищення конкурентоспроможності; – Іспанія як ворота до латиноамериканського аудіовізуального ринку, що пов'язано з високим попитом на іспаномовний контент; – наявність ресурсів через Фонд відновлення

Таблиця 3

Кількість зйомок (Дані ІСАА та Іспанської кінокомісії про зйомки національних і міжнародних фільмів і серіалів в Іспанії)		2016	2017	2018	2019	2022	2025
		n.a.	3,516	3,903	nd	+20%	+30%
Оборот (млн €)	Аудіовізуальне виробництво	10,715	11,088	nd	nd	+15%	+30%
	Відеоігри	nd	713	813	nd	+15%	+30%
	Анімація	nd	654	nd	nd	+15%	+30%
Вакансії	Аудіовізуальне виробництво	61,780	63,122	nd	nd	+15%	+30%
	Відеоігри	nd	nd	12,991	14,250	+15%	+30%
	Анімація	nd	7,450	nd	nd	+15%	+30%
Інтернаціоналізація	Аудіовізуальне виробництво	nd	nd	nd	nd	+15%	+30%

інших департаментів представника Іспанської федерації муніципалітетів і провінції через законодавчо визначені механізми.

Як вже було зазначено, 1,603 млн євро державних ресурсів мобілізовано для плану «Іспанія, аудіовізуальний центр Європи» впродовж періоду 2021-2025 років. З них 240 млн передбачено для фінансування заходів, включених до 1 напрямку, які

передбачають підтримку і промоцію аудіовізуального виробництва та реклами, інтеграцію цифрових технологій та інтернаціоналізацію галузі тощо. Мова про 15% коштів. Лівову частину бюджету, 1330 млн євро (83% доступних ресурсів), виділено на 2 напрямки, тобто на заходи, пов'язані з удосконаленням фінансових і фіскальних інструментів, фінансуванням іспанських аудіо-візуальних

виробничих проєктів і компаній. Серед інших дій в рамках програми планується розширити базу аудіовізуальних проєктів, які можуть отримати відшкодоване фінансування від ICO, партисипативні кредити від ENISA, гарантії від Товариства взаємних гарантій Crea SGR або покриття ризиків від CESCE за допомогою цього бюджету.

Висновки. Таким чином, амбітні цілі плану «Іспанія, аудіовізуальний центр Європи», представлено 24 березня 2021 року прем'єр-міністром країни Педро Санчесом, полягають у тому, щоб перетворити Іспанію на провідну країну в галузі аудіовізуального виробництва в цифрову епоху, центр міжнародних інвестицій і талантів, зміцнити екосистему галузевих послуг для експорту та конкуренції на міжнародних ринках. Він включає державні інвестиції в розмірі 1,603 млрд євро між 2021 і 2025 роками, щоб збільшити обсяги аудіовізуальної продукції в Іспанії на 30% наприкінці вказаного періоду. Основні напрямки втілення плану «Іспанія, аудіовізуальний центр Європи» – промоція, цифровізація та інтернаціоналізація аудіовізуальної діяльності задля залучення інвестицій, удосконалення фінансових і фіскальних інструментів, доступність талантів й розвиток людського капіталу, регуляторні реформи та усунення адміністративних бар'єрів.

План включає державні інвестиції і реформи з метою досягнення значного збільшення ланцюгу

створення вартості для аудіовізуальної індустрії на основі сильних сторін, якими володіє Іспанія, таких як платоспроможна аудіовізуальна галузь, добре підготовлені та престижні професіонали, всесвітньо визнаний творчий потенціал та збільшення частки аудіовізуальної продукції іспанською мовою на європейському та світовому ринках. План базується на інтегральній перспективі аудіовізуального сектору у всіх його форматах (кіно, серіали, короткометражні фільми, реклама, відеоігри чи анімація) та комплексному баченні, яке виходить за рамки аудіовізуального, пов'язуючи його з культурою, туризмом та іміджем країни.

Також створено і вже працює єдиний інформаційний та централізований контактний пункт «Бюро аудіовізуального центру Іспанії», що надає допомогу, підтримку та інформацію потенційним інвесторам у секторі, як серед іноземних, так і іспанських компаній, які бажають інвестувати в аудіовізуальну індустрію. Іспанський уряд рекламує «Spanish Screenings XXL», міжнародний ринок іспанської аудіовізуальної продукції, а окремі профільні відомства продовжують працювати і вдосконалювати Програми залучення кінозйомок та іноземних інвестицій, а також інтернаціоналізації аудіовізуального сектору, що може бути предметом подальших досліджень у цьому напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Damásio, M. J., Bicacro, J. Entrepreneurship education for film and media arts: How can we teach entrepreneurship to students in the creative disciplines? *Industry and Higher Education*. 2017. Vol. 31(4). P. 253–266.
2. Díaz-González, M. -J. y G-del-Valle, A. Film Policies and Film Production in Spain during the Economic Crisis (2007–2017). *Palabra Clave*. 2021. Vol. 24(1). URL: <http://www.scielo.org.co/pdf/pacla/v24n1/2027-534X-pacla-24-01-e2413.pdf>
3. Hesmondhalgh, D., Baker, S. Sex, Gender and Work Segregation in the Cultural Industries. *The Sociological Review*. 2015. Vol. 63(1). P. 23–36.
4. Fontaine, G., Pumares, M. J. European high-end fiction series: State of play and trends. *European Audiovisual Observatory*. 2019. 83 p.
5. Perpiñá C., Navarro R., Strain A. Spain's audiovisual sector: fair remuneration and economic growth. 2021. URL: <https://www.saa-authors.eu/file/949/download>
6. Salvador E., Simon J.-P., Benghozi P.-J. Facing Disruption: The Cinema Value Chain in the Digital Age. *International Journal of Arts Management*. 2019. Vol. 22(1). P. 25–40.
7. Spain Audiovisual Hub of Europe. Plan to boost the audiovisual sector (2021). URL: <https://portal.mineco.gob.es/RecursosArticulo/mineco/ministerio/ficheros/Espana-hub-audiovisual-en.pdf>
8. Teodoro E., Galera N., Casanovas P. Self-regulation and Policy in the Spanish Audiovisual Sector: The Catalan Code of Best Practices. In Genesereth, M., Vogel, A., Williams, A. (Co-chairs). *Intelligent Privacy Management. Papers from the AAAI Spring-Symposium*. Technical Report SS-10-05, AAAI Press, Menlo Park, California, 2010. P. 169–174.
9. Vlassis, A. European Union and online platforms in global audiovisual politics and economy: Once Upon a Time in America? *the International Communication Gazette*. 2021. Vol. 83 (6). P. 1–23.

REFERENCES

1. Damásio, M. J., Bicacro, J. (2017). Entrepreneurship education for film and media arts: How can we teach entrepreneurship to students in the creative disciplines? *Industry and Higher Education*, 31(4), 253–266.
2. Díaz-González, M. -J. y G-del-Valle, A. (2021). Film Policies and Film Production in Spain during the Economic Crisis (2007–2017). *Palabra Clave*, 24(1). URL: <http://www.scielo.org.co/pdf/pacla/v24n1/2027-534X-pacla-24-01-e2413.pdf>
3. Hesmondhalgh, D., Baker, S. (2015). Sex, Gender and Work Segregation in the Cultural Industries. *The Sociological Review*, 63(1), 23–36.

4. Fontaine, G., Pumares, M. J. (2019). European high-end fiction series: State of play and trends. European Audiovisual Observatory.
5. Perpiñá, C., Navarro, R., Strain, A. (2021). Spain's audiovisual sector: fair remuneration and economic growth. URL: <https://www.saa-authors.eu/file/949/download>
6. Salvador, E., Simon, J.-P., Benghozi, P.-J. (2019). Facing Disruption: The Cinema Value Chain in the Digital Age. *International Journal of Arts Management*, 22(1), 25–40.
7. Spain Audiovisual Hub of Europe. Plan to boost the audiovisual sector (2021). URL: <https://portal.mineco.gob.es/RecursosArticulo/mineco/ministerio/ficheros/Espana-hub-audiovisual-en.pdf>
8. Teodoro, E., Galera, N., Casanovas, P. (2010). Self-regulation and Policy in the Spanish Audiovisual Sector: The Catalan Code of Best Practices. In Genesereth, M., Vogel, A., Williams, A. (Co-chairs). *Intelligent Privacy Management. Papers from the AAAI Spring-Symposium*. Technical Report SS-10-05, AAAI Press, Menlo Park, California, 169–174.
9. Vlassis, A. (2021). European Union and online platforms in global audiovisual politics and economy: Once Upon a Time in America? *the International Communication Gazette*, 83 (6), 1–23.